

Europsko vijeće

Bruxelles, 25. svibnja 2021.
(OR. en)

EUCO 5/21

CO EUR 3
CONCL 3

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Izvanredni sastanak Europskog vijeća (24. i 25. svibnja 2021.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

I. COVID-19

1. Cijepljenje se ubrzalo diljem EU-a i taj bi tempo trebalo održavati. To će, uz poboljšanje opće epidemiološke situacije, omogućiti postupno ponovno otvaranje naših društava. Međutim, moramo i dalje biti oprezni u pogledu pojave i širenja varijanti te djelovati prema potrebi. Aktualni rad na tome da se poveća proizvodnja cjepiva i osigura odgovarajuća opskrba u cijeloj Europi bit će od ključne važnosti.
2. U razdoblju prije ljeta trebalo bi nastaviti s naporima da se osigura koordinirani pristup. U tom kontekstu Europsko vijeće pozdravlja postignuti dogovor o digitalnoj potvrdi EU-a za COVID-19 i poziva na njegovu brzu provedbu. Kao sljedeći korak, s ciljem olakšavanja slobodnog kretanja u EU-u, poziva na brzu reviziju preporuke Vijeća o putovanjima unutar EU-a do sredine lipnja. Pozdravlja reviziju preporuke Vijeća o neobveznim putovanjima u EU.
3. Posljedice pandemije ublažit će se samo sveobuhvatnim odgovorom na svjetskoj razini. EU je najveći izvoznik cjepiva protiv bolesti COVID-19 u svijetu i nastavit će ulagati napore u povećanje globalnih kapaciteta za proizvodnju cjepiva kako bi se zadovoljile svjetske potrebe. Europsko vijeće poziva na intenzivniji rad na osiguravanju pravednoga globalnoga pristupa cjepivima protiv bolesti COVID-19 i podupire vodeću ulogu COVAX-a u tom pogledu. EU i njegove države članice predane su tome da se ubrza dijeljenje cjepiva kako bi se pružila potpora zemljama kojima je potrebna pomoć, a cilj je da se do kraja godine donira najmanje 100 milijuna doza te doprinese razvoju lokalnih proizvodnih kapaciteta u skladu s Deklaracijom iz Rima s globalnog sastanka na vrhu o zdravlju.

II. KLIMATSKE PROMJENE

4. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoje zaključke od 10. i 11. prosinca 2020. Pozdravlja dogovor suzakonodavaca o propisu o klimi.
5. Europsko vijeće poziva Komisiju da ubrzo predstavi svoj zakonodavni paket zajedno s dubinskim ispitivanjem učinka na okoliš, gospodarstvo i društvo na razini država članica.
6. EU pozdravlja obnovljenu predanost Sjedinjenih Američkih Država Pariškom sporazumu. EU naglašava svoju spremnost da iskoristi globalni zamah i poziva međunarodne partnere, osobito članove skupine G20, da povećaju svoje ambicije uoči sastanka COP26 u Glasgowu.
7. Europsko vijeće ponovno će razmotriti to pitanje u odgovarajućem trenutku nakon što Komisija podnese prijedloge.

III. BJELARUS

8. Europsko vijeće snažno osuđuje prisilno prizemljenje leta društva Ryanair u Minsku, u Bjelarusu, 23. svibnja 2021., kojim je ugrožena sigurnost zračnog prometa, i pritvaranje od strane bjeloruskih vlasti novinara Ramana Prataseviča i Sofije Sapege.
9. Europsko vijeće:
 - zahtijeva da se Raman Pratasevič i Sofia Sapega odmah puste na slobodu i da im se zajamči sloboda kretanja;
 - poziva Međunarodnu organizaciju civilnog zrakoplovstva da hitno istraži taj dosad nezabilježen i neprihvatljiv incident;
 - poziva Vijeće da što prije donese dodatna uvrštenja osoba i subjekata na popis na temelju relevantnog okvira za sankcije;

- poziva Vijeće da donese dodatne ciljane ekonomske sankcije i poziva Visokog predstavnika i Komisiju da u tu svrhu bez odlaganja podnesu prijedloge;
- poziva sve prijevoznike sa sjedištem u EU-u da izbjegavaju prelijetanje Bjelorusa;
- poziva Vijeće da donese mjere potrebne da se zabrani prelijetanje zračnog prostora EU-a za bjeloruske zračne prijevoznike i da se spriječi pristup zračnim lukama EU-a za letove takvih zračnih prijevoznika;
- izražava solidarnost s Latvijom slijedom neopravdanog protjerivanja latvijskih diplomata.

10. Europsko vijeće nastavit će se baviti tim pitanjem.

IV. RUSIJA

11. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o Rusiji.
12. Osuđuje nezakonite, provokativne i remetilačke ruske aktivnosti protiv EU-a, njegovih država članica i šire. Ponovno potvrđuje jedinstvo i solidarnost EU-a u suočavanju s takvim djelovanjima, kao i svoju potporu istočnim partnerima.
13. Europsko vijeće izražava solidarnost s Češkom i podupire njezin odgovor.
14. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost u pogledu pet načela kojima se vodi politika EU-a prema Rusiji. Poziva Visokog predstavnika i Komisiju da predstave izvješće s opcijama politika u vezi s odnosima EU-a i Rusije, u skladu s tim načelima, imajući na umu sastanak Europskog vijeća u lipnju 2021.
15. EU će nastaviti koordinaciju s partnerima sličnih stavova.

V. UJEDINJENA KRALJEVINA

16. Europsko vijeće pozdravlja stupanje na snagu Sporazuma o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine 1. svibnja 2021. Tim se sporazumom, uz Sporazum o povlačenju i njegove protokole, pruža okvir za naše odnose s Ujedinjenom Kraljevinom. Oba sporazuma trebalo bi u potpunosti i učinkovito provesti, a njihove upravljačke strukture učiniti operativnima.
17. Tim dvama sporazumima EU-u se omogućuje najtješnje moguće partnerstvo s Ujedinjenom Kraljevinom, pri čemu se uvažava činjenica da država koja nije članica EU-a ne može uživati iste koristi kao članica EU-a i da se taj odnos u svakom trenutku mora temeljiti na ravnoteži prava i obveza. Odnosi s Ujedinjenom Kraljevinom trebali bi i dalje biti uzajamno korisni i ni u kojem slučaju ne smiju ugroziti cjelovitost jedinstvenog tržišta, carinsku uniju ili autonomiju EU-a u donošenju odluka. Europsko vijeće poziva Ujedinjenu Kraljevinu da poštuje načelo nediskriminacije među državama članicama.
18. Europsko vijeće poziva Komisiju da nastavi ulagati napore kako bi se osigurala potpuna provedba sporazumâ, među ostalim u području prava građana i građanki EU-a, ribarstva i jednakih uvjeta, u potpunosti iskorištavajući instrumente u okviru navedenih sporazuma, u kontinuiranoj koordinaciji i stalnom dijalogu s Vijećem i njegovim pripremnim tijelima u skladu s ustaljenom praksom.
19. Europsko vijeće nastavit će se baviti tim pitanjem, a EU će ostati ujedinen u svojim odnosima s Ujedinjenom Kraljevinom.

VI. BLISKI ISTOK

20. Izražavamo zadovoljstvo zbog prekida vatre koji bi trebao okončati nasilje. EU će nastaviti raditi s međunarodnim partnerima kako bi se ponovno pokrenuo politički proces. EU ponovno ističe svoju odlučnu predanost dvodržavnom rješenju.

VII. MALI

21. Europsko vijeće pridružuje se izjavi Gospodarske zajednice zapadnoafričkih država i Afričke unije, strogo osuđuje otmicu prijelaznog predsjednika Malija i premijera te poziva na njihovo trenutačno puštanje na slobodu.
 22. Europska unija spremna je razmotriti ciljane mjere protiv političkih i vojnih vođa koji ometaju tranziciju u Maliju.
-

Europsko vijeće

Bruxelles, 25. lipnja 2021.
(OR. en)

EUCO 7/21

CO EUR 4
CONCL 4

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (24. i 25. lipnja 2021.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

I. COVID-19

1. Europsko vijeće pozdravlja dobar napredak postignut u području cijepljenja i sveukupno poboljšanje epidemiološke situacije, istodobno naglašavajući da je potrebno nastaviti s naporima u pogledu cijepljenja te pomno i koordinirano pratiti razvoj događaja, a osobito pojavu i širenje varijanti.
2. Zahvaljujući postignutim dogovorima o digitalnoj potvrdi EU-a o COVID-u i preispitivanju dviju preporuka Vijeća o putovanjima unutar EU-a i neobveznim putovanjima u EU olakšat će se sigurno prekogranično putovanje. Države članice primjenjivat će ih tako da se osigura ponovna uspostava slobodnog kretanja čim to stanje javnog zdravlja dopusti.
3. Europsko vijeće ponovno potvrđuje predanost EU-a međunarodnoj solidarnosti kao odgovoru na pandemiju. Potrebno je brzo nastaviti s tekućim radom na poticanju globalne proizvodnje cjepiva i univerzalnom pristupu tim cjepivima, posebno putem COVAX-a. Sve proizvodne zemlje i proizvođači trebali bi aktivno doprinostiti naporima za povećanje globalne opskrbe cjepivima protiv bolesti COVID-19, sirovinama, liječenjem i terapeutcima te koordinirati djelovanje u slučaju zastoja u opskrbi i distribuciji.
4. Europsko vijeće pozdravlja odluku donesenu na 74. sjednici Svjetske zdravstvene skupštine o organizaciji posebne sjednice Svjetske zdravstvene skupštine u studenome 2021. posvećene Okvirnoj konvenciji o pripravnosti i odgovoru na pandemiju. EU će nastaviti raditi na sklapanju međunarodnog ugovora o pandemijama.
5. Europsko vijeće raspravljalo je o početnim poukama stečenima u pandemiji na temelju izvješća Komisije. Poziva predstojeće predsjedništvo da nastavi s radom u okviru Vijeća na poboljšanju zajedničke pripravnosti, sposobnosti za odgovor i otpornosti na buduće krize te na zaštiti funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

II. GOSPODARSKI OPORAVAK

6. Europsko vijeće preispitalo je trenutačno stanje provedbe instrumenta *Next Generation EU*. Pozdravlja pravodobno stupanje na snagu Odluke o vlastitim sredstvima, kojom se Komisiji omogućilo da počne pozajmljivati sredstva za instrument *Next Generation EU* kako bi se pružila potpora potpunom i uključivom oporavku te zelenoj i digitalnoj tranziciji Unije.
7. Europsko vijeće potiče Komisiju i Vijeće da nastave s radom na nacionalnim planovima za oporavak i otpornost s ciljem njihova odobravanja kako bi države članice mogle u potpunosti iskoristiti potencijal financiranja u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te naglašava važnost potpune i pravodobne provedbe tih planova uz istodobnu zaštitu financijskih interesa Unije.
8. U tom kontekstu Europsko vijeće pozdravlja glavne ciljeve EU-a iz Akcijskog plana za europski stup socijalnih prava, u skladu s izjavom iz Porta.
9. Europsko vijeće potvrdilo je Nacrt preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja.
10. Europsko vijeće sa zanimanjem iščekuje brz napredak u pogledu svjetske reforme poreza na dobit na sporazumnoj osnovi u okviru skupine G-20 i OECD-a.

III. MIGRACIJE

11. Europsko vijeće raspravljalo je o stanju u vezi s migracijama na različitim rutama. Iako su se mjerama koje su poduzeli EU i države članice posljednjih godina smanjili ukupni tokovi nezakonitih migracija, kretanja na nekim rutama izazivaju ozbiljnu zabrinutost te zahtijevaju stalan oprez i hitno djelovanje.

12. Kako bi se spriječile pogibije i smanjio pritisak na europske granice, produbit će se uzajamno korisna partnerstva te suradnja sa zemljama podrijetla i zemljama tranzita kao sastavni dio vanjskog djelovanja Europske unije. Pristup će biti pragmatičan, fleksibilan i prilagođen te će se, kao Tim Europa, koordinirano koristiti svim dostupnim instrumentima i poticajima EU-a i država članica te će se provoditi u bliskoj suradnji s UNHCR-om i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM). Njime bi se trebale obuhvatiti sve rute i trebao bi se temeljiti na pristupu migracijama na svim razinama rute, rješavanju temeljnih uzroka, potpori izbjeglicama i raseljenim osobama u regiji, izgradnji kapaciteta za upravljanje migracijama, iskorjenjivanju krijumčarenja i trgovine ljudima, jačanju nadzora državne granice, suradnji u operacijama potrage i spašavanja, rješavanju pitanja zakonitih migracija uz istodobno poštovanje nacionalnih nadležnosti, kao i osiguravanju vraćanja i ponovnog prihvata. U tu svrhu Europsko vijeće:
- poziva Komisiju i Visokog predstavnika da u bliskoj suradnji s državama članicama odmah pojačaju konkretne mjere i konkretnu potporu prioritetnim zemljama podrijetla i zemljama tranzita;
 - poziva Komisiju i visokog predstavnika da u bliskoj suradnji s državama članicama u jesen 2021. iznesu akcijske planove za prioritetne zemlje podrijetla i zemlje tranzita u kojima se navode jasni ciljevi, daljnje mjere potpore i konkretni rokovi;
 - poziva Komisiju da na najbolji način iskoristi barem 10 % financijske omotnice Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, kao i financiranje u okviru drugih relevantnih instrumenata za djelovanja povezana s migracijama, te da do studenoga izvijesti Vijeće o svojim namjerama u tom pogledu.
13. Europsko vijeće osuđuje i odbacuje svaki pokušaj trećih zemalja da instrumentaliziraju migrante u političke svrhe.

IV. TURSKA

14. Europsko vijeće ponovno je raspravljalo o stanju u istočnom Sredozemlju i odnosima Europske unije s Turskom i podsjetilo na to da su u strateškom interesu EU-a stabilno i sigurno okružje u istočnom Sredozemlju te razvoj uzajamno korisnog odnosa s Turskom koji se temelji na suradnji. Pozdravlja smirivanje napetosti u istočnom Sredozemlju, koje je potrebno održati, u skladu s izjavom članova i članica Europskog vijeća od 25. ožujka 2021.
15. Europsko vijeće ponovno ističe da je EU spreman na postupan, proporcionalan i reverzibilan angažman s Turskom u cilju poboljšanja suradnje u nizu područja od zajedničkog interesa, podložno utvrđenim uvjetima navedenima u zaključcima iz ožujka i prethodnim zaključcima Europskog vijeća.
16. U skladu s tim okvirom prima na znanje početak rada na tehničkoj razini na mandatu za modernizaciju carinske unije EU-a i Turske te podsjeća na potrebu za rješavanjem trenutačnih poteškoća u provedbi carinske unije kako bi se osigurala njezina učinkovita primjena u svim državama članicama. Vijeće može donijeti takav mandat podložno dodatnim smjernicama Europskog vijeća.
17. Također prima na znanje pripremni rad za dijaloge na visokoj razini s Turskom o pitanjima od zajedničkog interesa, kao što su migracije, javno zdravlje, klima, borba protiv terorizma i regionalna pitanja.
18. Europsko vijeće poziva Komisiju da bez odgode iznese formalne prijedloge za nastavak financiranja sirijskih izbjeglica i zajednica domaćina u Turskoj, Jordanu, Libanonu i drugim dijelovima regije, u skladu s izjavom članova i članica Europskog vijeća iz ožujka 2021. te u kontekstu cjelokupne migracijske politike EU-a.

19. Europsko vijeće podsjeća na svoje prethodne zaključke i ostaje u potpunosti predano sveobuhvatnom rješenju ciparskog problema na temelju federacije dviju zona i dviju zajednica s političkom jednakošću, u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a. Ističe važnost statusa Varoshe i poziva na potpuno poštovanje rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a, a osobito rezolucija 550, 789 i 1251. Izražava žaljenje zbog toga što neformalnim sastankom u Ženevi pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda nije otvoren put za nastavak formalnih pregovora. Europska unija i dalje će aktivno podupirati taj proces.
20. Vladavina prava i temeljna prava u Turskoj i dalje su među glavnim izvorima zabrinutosti. Ciljana djelovanja protiv političkih stranaka, boraca za ljudska prava i medija predstavljaju veliko nazadovanje u području ljudskih prava i u suprotnosti su s obvezama Turske da poštuje demokraciju, vladavinu prava i prava žena. Dijalog o tim pitanjima i dalje je sastavni dio odnosa EU-a i Turske.
21. U skladu sa zajedničkim interesom EU-a i Turske za regionalni mir i stabilnost, Europsko vijeće očekuje od Turske i svih aktera da pozitivno doprinesu rješavanju regionalnih kriza.
22. Europsko vijeće nastavit će se baviti tim pitanjem.

V. LIBIJA

23. Europsko vijeće potvrđuje svoju predanost procesu stabilizacije u Libiji pod pokroviteljstvom Ujedinjenih naroda. Izbori bi se trebali održati 24. prosinca 2021., kako je dogovoreno u planu, i svi bi trebali prihvatiti njihove rezultate.
24. Europsko vijeće poziva na postizanje napretka u uključivom političkom dijalogu pod odgovornošću Libije i na povlačenje, bez odgode, svih stranih snaga i plaćenika.

VI. RUSIJA

25. U skladu sa svojim zaključcima od 24. i 25. svibnja 2021. Europsko vijeće raspravljalo je o odnosima s Rusijom, uzimajući u obzir izvješće visokog predstavnika i Komisije.
26. Europska unija predana je jedinstvenom, dugoročnom i strateškom europskom pristupu koji se temelji na pet vodećih načela. Europsko vijeće poziva Vijeće, Komisiju i visokog predstavnika da ih nastave u potpunosti provoditi, uzimajući u obzir vrijednosti, načela i interese Europske unije.
27. Europsko vijeće očekuje od ruskog vodstva da pokaže konstruktivniji angažman i političku predanost te da prestane djelovati protiv EU-a i njegovih država članica, kao i protiv trećih zemalja.
28. Europsko vijeće poziva Rusiju da u potpunosti preuzme svoj dio odgovornosti u osiguravanju potpune provedbe sporazumâ iz Minska, što je ključan uvjet za sve bitne promjene stajališta EU-a.
29. Kad je riječ o jačanju naše otpornosti, Europsko vijeće ističe da je potreban čvrst i koordiniran odgovor EU-a i njegovih država članica na sve daljnje zlonamjerne, protuzakonite i remetilačke aktivnosti Rusije, uz potpuno iskorištavanje svih instrumenata koje EU ima na raspolaganju te osiguravanje koordinacije s partnerima. U tu svrhu Europsko vijeće ujedno poziva Komisiju i visokog predstavnika da predstave mogućnosti za dodatne mjere ograničavanja, uključujući gospodarske sankcije.
30. Europsko vijeće ističe potrebu za daljnjim produbljivanjem i jačanjem političkih, gospodarskih i međuljudskih veza te suradnje s istočnim partnerima u cilju jačanja njihove otpornosti. U tom kontekstu podsjeća na zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva održanog 2017. kojom se priznaju europske težnje i europski izbor dotičnih istočnih partnera, kako je navedeno u sporazumima o pridruživanju i u kontekstu njihova stupanja na snagu. Naglašava i svoju predanost produbljivanju odnosa sa srednjom Azijom.

31. Europsko vijeće ponovno naglašava otvorenost Europske unije za selektivnu suradnju s Rusijom u područjima od interesa za EU. Poziva Komisiju i visokog predstavnika da u tom pogledu razviju konkretne opcije koje uključuju uvjete i instrumente, s ciljem njihova razmatranja u okviru Vijeća, povezane s temama kao što su klima i okoliš, zdravlje te odabranim pitanjima u području vanjske i sigurnosne politike te multilateralnim pitanjima kao što su ZSAP, Sirija i Libija. U tom kontekstu Europsko vijeće istražiti će oblike i uvjete dijaloga s Rusijom.
32. Europsko vijeće osuđuje ograničenja temeljnih sloboda u Rusiji i sve manji prostor za djelovanje civilnog društva. Ističe potrebu za međuljudskim kontaktima i kontinuiranom potporom EU-a ruskom civilnom društvu, organizacijama za ljudska prava i neovisnim medijima. Poziva Komisiju i visokog predstavnika da iznesu prijedloge u tom pogledu.
33. Europsko vijeće ponovno naglašava svoju punu potporu svim naporima da se utvrde istina, pravda i odgovornost za žrtve obaranja leta MH17 i njihovu najbližu rodbinu te poziva sve države da u potpunosti surađuju u pogledu sudskog postupka koji je u tijeku.
34. Europsko vijeće ponovno će se baviti tim pitanjem, procijeniti provedbu i prema potrebi pružiti dodatne smjernice.

VII. BJELARUS

35. Europsko vijeće pozdravlja pravodobnu provedbu mjera u pogledu Bjelarusu, u skladu sa svojim zaključcima od 24. i 25. svibnja 2021.
36. Europsko vijeće ponovno poziva na hitno puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika i proizvoljno pritvorenih osoba, uključujući Ramana Prataseviča i Sofiju Sapegu, te na prekid represije nad civilnim društvom i neovisnim medijima. Ponovno naglašava demokratsko pravo bjeloruskog naroda da bira svojeg predsjednika putem novih, slobodnih i poštenih izbora.

VIII. SAHEL

37. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoj poziv tranzicijskim vlastima Malija da u potpunosti provedu Tranzicijsku povelju. Pozdravlja zaključke sa sastanka na vrhu Gospodarske zajednice zapadnoafričkih država (ECOWAS) održanog 19. lipnja.
38. EU i njegove države članice nastavit će podupirati stabilizaciju zemalja skupine G5 Sahel, posebno zajedničke snage skupine G5 Sahel, putem nastavka misija ZSOP-a EU-a i angažmana u operativnoj skupini Takuba.
39. Europsko vijeće ponovno potvrđuje potporu EU-a nastojanjima zemalja skupine G5 Sahel da ojačaju upravljanje, vladavinu prava i pružanje javnih usluga na svojim državnim područjima.

IX. ETIOPIJA

40. Europsko vijeće osuđuje zločine, etnički utemeljeno i seksualno nasilje i druga kršenja ljudskih prava u etiopskoj regiji Tigre te pozdravlja tekuće istrage u cilju utvrđivanja odgovornosti i ostvarivanja pravde. Europsko vijeće poziva na hitan prekid neprijateljstava, neometan pristup humanitarne pomoći svim područjima i trenutano povlačenje eritrejskih snaga.
41. EU i njegove države članice ponovno ističu svoju predanost da podupru Etiopiju u provedbi demokratskih reformi i napora za pomirenje.

X. KIBERSIGURNOST

42. Europsko vijeće osuđuje nedavne zlonamjerne kiberaktivnosti protiv država članica, uključujući Irsku i Poljsku. Poziva Vijeće da istraži odgovarajuće mjere u okviru alata za kiberdiplomaciju.

o

o o

Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s glavnim tajnikom Ujedinjenih naroda Antóniom Guterresom.

Izjava iz Porta o socijalnim pravima od 8. svibnja 2021.

Neformalni sastanak šefova država ili vlada, Porto, 7. i 8. svibnja 2021.

1. Naglašavamo važnost europskog jedinstva i solidarnosti u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19. Te su vrijednosti okosnica odgovora europskih građana i građanki na ovu krizu, a nalaze se i u središtu našeg zajedničkog projekta i posebnog socijalnog modela. Više nego ikad prije Europa mora biti kontinent socijalne kohezije i blagostanja. Ponovno potvrđujemo svoju predanost radu na izgradnji socijalne Europe.
2. Od početka pandemije bolesti COVID-19 brzim, odlučnim, ključnim i sveobuhvatnim djelovanjem na razini EU-a i na nacionalnoj razini zaštitilo se milijune života, radnih mjesta i poduzeća.
3. Isti duh jedinstva i solidarnosti nadahnuo je naš povijesni sporazum iz srpnja 2020. o višegodišnjem financijskom okviru i posebnim naporima za oporavak u okviru instrumenta Next Generation EU. Dok ubrzavamo zelenu i digitalnu tranziciju, tim velikim europskim ulaganjima i povezanim reformama Uniju i njezine države članice odlučno će se usmjeriti na put reformi prema pravednom, održivom i otpornom oporavku. Zajedničkim, uključivim, pravodobnim i kohezivnim oporavkom ojačat će se konkurentnost, otpornost, socijalna dimenzija i uloga Europe na globalnoj razini.
4. Pozdravljamo konferenciju na visokoj razini koju je portugalsko predsjedništvo organiziralo u kontekstu socijalnog samita u Portu te primamo na znanje njezin ishod. Europski stup socijalnih prava temeljni je element oporavka. Njegovom provedbom ojačat će se napredak Unije prema digitalnoj, zelenoj i pravednoj tranziciji te doprinijeti postizanju uzlazne socijalne i gospodarske konvergencije i prevladavanju demografskih izazova. Socijalna dimenzija, socijalni dijalog i aktivna uključenost socijalnih partnera oduvijek su

bili u središtu visoko konkurentnog socijalnoga tržišnoga gospodarstva. Naša predanost jedinstvu i solidarnosti također znači osiguravanje jednakih mogućnosti za sve, kao i toga da nitko ne bude zapostavljen.

5. Kako je utvrđeno Strateškim programom EU-a za razdoblje 2019. – 2024., odlučni smo nastaviti jačati provedbu europskog stupa socijalnih prava na razini EU-a i na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Akcijski plan koji je Komisija predstavila 4. ožujka 2021. sadržava korisne smjernice za provedbu europskog stupa socijalnih prava, među ostalim u područjima zapošljavanja, vještina, zdravlja i socijalne zaštite.

6. Pozdravljamo nove glavne ciljeve EU-a u pogledu radnih mjesta, vještina i smanjenja siromaštva te revidirani pregled socijalnih pokazatelja koji su predloženi u Akcijskom planu, koji će pomoći u praćenju napretka u provedbi načela socijalnog stupa, uzimajući u obzir različite nacionalne okolnosti te kao dio okvira za koordinaciju politika u kontekstu europskog semestra.

7. Kako se Europa postupno oporavlja od pandemije bolesti COVID-19, prioritet će biti prelazak sa zaštite radnih mjesta na njihovo stvaranje i na poboljšanje njihove kvalitete, pri čemu ključnu ulogu imaju mala i srednja poduzeća (uključujući socijalna poduzeća). Provedba načela europskog stupa socijalnih prava bit će ključna za stvaranje brojnijih i boljih radnih mjesta za sve u okviru uključivog oporavka. U tom pogledu trebalo bi nastaviti s relevantnim zakonodavnim i nezakonodavnim radom na razini EU-a i država članica.

8. Obrazovanje i vještine bit će okosnica našeg političkog djelovanja. Zelenom i digitalnom tranzicijom europskim građanima i građankama pružit će se goleme mogućnosti, ali i mnogi izazovi, za koje će biti potrebna veća ulaganja u obrazovanje, strukovno osposobljavanje, cjeloživotno učenje, usavršavanje i prekvalifikaciju kako bi se potaknuo prijelaz na zapošljavanje u sektorima u kojima postoji sve veća potražnja za radnom snagom. Istodobno, promjene

povezane s digitalizacijom, umjetnom inteligencijom, radom na daljinu i ekonomijom platformi zahtijevat će posebnu pozornost kako bi se ojačala prava radnika, sustavi socijalne sigurnosti te sigurnost i zdravlje na radu.

9. Predani smo smanjenju nejednakosti, zalaganju za pravedne plaće, borbi protiv socijalne isključenosti i suzbijanju siromaštva te smo usmjereni na cilj borbe protiv siromaštva djece i uklanjanja rizikâ od isključenosti kojima su izložene osobito ranjive društvene skupine, kao što su dugotrajno nezaposleni, starije osobe, osobe s invaliditetom i beskućnici.

10. Pojačat ćemo napore u borbi protiv diskriminacije i aktivno raditi na uklanjanju rodni razlika u zapošljavanju, plaćama i mirovinama te na promicanju ravnopravnosti i pravednosti za svakog pojedinca u našem društvu, u skladu s temeljnim načelima Europske unije i drugim načelom europskog skupa socijalnih prava.

11. Prioritet će nam biti djelovanje za potporu mladima, koji su vrlo negativno pogođeni krizom uzrokovanom pandemijom bolesti COVID-19; kriza je znatno poremetila njihovo sudjelovanje na tržištu rada te narušila njihove planove za obrazovanje i osposobljavanje. Mladi su neizostavan izvor dinamike, talenta i kreativnosti za Europu. Moramo se pobrinuti da postanu pokretačka snaga uključivog zelenog i digitalnog oporavka, kako bismo doprinijeli izgradnji Europe budućnosti, među ostalim iskorištavanjem punog potencijala programa Erasmus+ za poticanje mobilnosti diljem Europe za sve studente i naučnike.

12. Naglašavamo važnost pomnog praćenja, među ostalim na najvišoj razini, napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva EU-a za 2030.

13. Kao još jedan uspjeh europskog socijalnog dijaloga pozdravljamo činjenicu da su europski socijalni partneri sastavili zajednički prijedlog o alternativnom skupu pokazatelja za mjerenje gospodarskog i socijalnog napretka te napretka u

području okoliša, kojim bi se dopunio BDP kao pokazatelj blagostanja u smislu uključivog i održivog rasta.